כט: כל האסורין פרק שישי תמורה

עין משפט נר מצוה

לד א ב ג מיי׳ פ״ד מהל׳ מעילה ומאכל אלוה יא:
לה ד מיי׳ שם הלי׳ ט:
לו ה ו מיי׳ שם הלי׳ יב:
לז ז מיי׳ שם הלי׳ ט:
לח ח מיי׳ שם הלי׳ ח:
לט ט מיי׳ שם הלי׳ ט:
מ י מיי׳ פי״ח מהל׳ מעילה ומאכל אלוה יא:
מא כ מיי׳ פי״ח מהל׳ מעילה ומאכל אלוה הלכה יא:
מב ל ל מיי׳ שם הלי׳ ג טור״ס שם סעיף ח ומגיד מ״ד:

מוסף רש״י

לאלתר. קודם כיפה. פשיטא דמותר. דלפ״ג דעל מנת כיפה יהביה ניהלה. כיון דבקדר אמר לה לר מלמרוך לך קני מעכשיו. אלא דלא אמר לה לר מתנת חנם כי קלתיה דקרבנותיה (שם). בטלה זה. כל מתה דיהיב לה הי אתנן. דמהכא קנתיה (שם). אסור. כי יסיג לאחר זמן לא אתנן הוא דהכא היא המשכה דקניה לה (שם). ולא קניא במשיכה. עכו״ם לאו בר משיכה. דכי מתיבת משיכה מיהתל מיבת. לא קנה מיד עמיקרא. הא קנייה יהבית לה מעיקרא. הא קנייה לה מהכא קודם כיפה. והיכי קני ליה כל מלוי דאמ״כ מנן לה (שם). ואם לאו בטלה באתנן. אקנייה כיום פלוני בתמורין. הלכך כל עליה ואמ״כ נתן לה הוא. ומיהו אמילו ומשמע כיפה שויה לאמיתיקי ומאי בתמיה חיל עליה אתנן (שם). ערוות שאין קדושין תופסין בה. ומחיבי כריתות ניתנו והכל מודים שאין קדושין תופסין בחייבי כריתות. דאין מחזיר אלא מחייבי כריתות כלאמרינן במסכת יבמות (מם בכורות שם). דאין דרשו מיוחס אחריו. דהיכא כיון לאחר הכריתות כלאמרינן בפ״ב דיבמות (כב.). כגון הכא מיבמלנים קרוי כגר כגון אין בגר הכא מן הכשרים אלא בגר לגמרי (בכורות שם). דאמר אין קדושין תופסין בחייבי לאוין. אין קדושין תופסין לאסר הקטיר על המקדשה אלא. ודכון פלוני עליה יאמרו בחייבי כריתות הוא דלא תפסי אבל בחייבי לאוין תפסי (שבועות יח:). כהאיכן (יבמות מד:) בכריתות המחוייב בשתפו ר״ש אומר אין בה קדושין (שבועות כט. לו: לקחני אלן ישבה בה מאמר אין לאחר אלינם בנים. אלמר אין המאמר תופס בה דקם ליה בשמא אלא יבנה. ואמר בגמ׳ (שם סב.) תנא רבי אומר אין הדברים אלא המיוחס אלא בגרים אלא בגר לגמרי ר״ש אומר עושה הלכה בעורה (קידושין מח.). שני הבא על הפנויה כי עשאה זונה. ליפסל מן הכהונה (מנחות מא.).

רבינו גרשום

אמר רבי אלעזר שקדמה והקריבתו. קודם שבא עליה להכי אתנון מותר: והיכי דמי אי דאקנייה לה נהליה בשעה שנתן לה: פשיטא. דאפילו לא קדמה והקריבתו יהא מותר דלא חל עליה אתנן: דיד כאן לא בא עליה. כשנתנו לה: ואלא דאמר לה לא ניקני ליך עד שעת ביאה וקרמי והקריבה. ל״א דלא אקני לה הכי מציא מקרבה ליה דאיש לר: לא צריכא כגון דאמר לה לא נקני ליך עד שעת ביאה דאי מעכשיו קודם או לאכול אי להקריב ניקני ליך מעכשיו דאע״ג דאי לשום אתנן דהבה ואפי׳ הכי כיון דאמר לה אי מצטרף ליך נקני ליך מעכשיו דהשתא הוה ברשותה דמצא מקרבה לה אי קדמה הקריבתו מותר: אי נתנו לה נתנו לה ר׳ שנים אסור. אבל הבעלי לי בטלה סתם נתן לה לאחר שבא עליה מותר דאיכא למימר דאמר לה אחרו לה ארבע לשום כתנה יהביה לה. וכי אמר בטלה זה אמאי מיתסר והא מחוסר משיכה דלא קנאתו ולירחה אי אמר לה בטלה סתם. בזונה עוברת כוכבים עסקינן דלא קניא במשיכה. ל״א דמפעות קניא העובדת כוכבים אם הבא נמי כיון דאמר לה בטלה זה ובא עליה מבעילתה קנאתו אע״ג דלא משכתו ברגע של עובדי כוכבים שקנה בטעות שנתתן ביא משיכה אף זה קנאתו בבעילה: ואיכ״א אפי׳ תיפא בזונה ישראלית. ומשכחת לה דמן שעה שבא עליה קנייה כי אמר בטלה זה דבגון דאוקמוה בחצירה החצירו של אדם קונה לו: אי הכי. (אי) דהבה לה מעיקרא הוא קודם כיון דאקמוה בחצירה דאמאי קא מיירי בבא עליה דאח״כ נתן לה: אלא בגון דקניא לה. האי בטלה אפותיקי דאמר לה אי עד יום פלוני (לא) יהיבנא לך זוזי דאתנון דמיטב ראי לאו בטלה שלי באתנון דהלכך כיון

מסורת הש״ס

ו) ראיש ט. וש״נ. ז) ע״ז סב. ע״ש. ח) קידושין סח: ע״ש סב. ט) ב״ב קנב. ע״ש. י) נדרים סט. יא) תוספתא דקידושין פ״ח ה״ז תוספ׳ ד״ה פ״ד ה״ג תוספ׳ דערכין פ״ד ה״ינ. יב) (ע״ז כט ע״ז סב. ע״ש). יג) מעיקרא ושוד פסיטא דאסור דשוויה כו׳ ל״ק כל״ל לגר דש״ר דתרתי פריק. יד) (תוס׳ פ״ד ה״ינ). טו) (נכורות ט:). טז) קדושין סח. (ומנחות יז: ה״ינ). יח) יבמות נט: סא:. מכתדרין נא:. יט) כלאים מי ל״ק. כ) בי ל״ק. כא) (ויקרא יזן). כב) ל״ק. כג) דכה״ר כמתמי׳ ל״ק. כד) דכהן מוחה דיפיל דאיזה כהנן הוי כלומר מי ל״ק.

תורה אור השלם

1. ואיש כי יקדש את ביתו קדש ליי והעריכו הכהן בין טוב ובין רע כאשר יעריך אתו הכהן כן יקום: ויקרא כז יד
2. לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב בית יי אלהיך לכל נדר כי תועבת יי אלהיך גם שניהם:
דברים כג יט
3. ורחני בך המך מן הנשים בתולותיך ואחריך לא יזנה ובתוכך אתנן ואתנן לא יתן לך ותהי להפך: יחזקאל טו לד
4. כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ובכרחו הנפשות העשות מקרב עמם:
ויקרא יח כט
5. ולא יחלל זרעו בעמיו כי אני יי מקדשו: ויקרא כא טו

הגהות הב״ח

(מ) גמ׳ הקריבתו הוא דשרי דהא ליתיה בשעת כיפה ומי׳ הקדישתו ואיתא בשעת כיפה אמור לו תלמא: (נ) שם ר׳ עקיבא כו׳ דאמר אין קדושין תופסין בחייבי לאוין ומא קתני סיפא בגון אלמנה לכ״ג גרושה וחלוצה לכהן הדיוט אתנה אסור הא קמ״ל דכל זונה לא תפסי: (נ) שם כל לך אתנן לאמוקי מדרבי אלעזר: (ד) רש״י ד״ה ולי אלעזרין וכו׳ אתנן הוי המ״ל ומ״ב מ״ה הקדישתו כו׳ מי אמרינן אמוקמי לגנוב ולא מצי למיהבר מלאי מסתמא לחייבו הס״ל ומ״ב מ״ה דר׳ אלעזר וכו׳ תיקן הס״ל ומ״ב מ״ה בעלה: (ה) ד״ה הא יהבית וכו׳ אמאוקי הס״ל ומ״ב מ״ה אפותיקי במשכון עד יום:

הגהות הגר״א

[א] גמ׳ אתמר לה. נרש״י עד יום פלוני בקלית לך כן וכן אלי לא אקיל לך בלה כו׳. אם עד לאו ל״ג ר״ש: [ב] שם תיוסתא אלמי אל״ל. הני מיסוף ל״ל אלרך לחיות קודם ומל״ל אל״ל מי קתני אל קע״ל אתמ״ב ל״ל הס מני ר״ש עד ה״ל אלמור: [ג] רש״י ד״ה עד. מתקלין. ל״ל מקלית:

רבינו גרשום (המשך)

דשויא לה אפותיקי קנאתו דלא לגמרי עד אם יעבור הזמן הלכך הוי נמי כמו שבא עליה דא״כ נתן לה: ל״א דאי דאוקמא דקאי בחצירו נתן לה דאח״כ בא עליה אלא בגון דאחמסה רגיה נהליה במשיכה דאח״כ בא לידי של רבו ולא נתנה לה עד לאחר ביאה: (ו״ש כי הערבה הוא כתיב. (וא״ב) (ודאן) אשתו נדה הערבה הוא דכתיב בבי עריות ובתוב בפרשה כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה. וללוי דסרבי אשתו נדה הא כתב זונה ואשתו נדה לאי

שיטה מקובצת

ב) שקדמה. מפסת עבודה וזה «דף סב:». ג) נהליה לאלתר אות ד׳ נמחק. ד) לא ניקני ליך עד שעת כו׳ מצטרף ליך ניקני ליך מעכשיו ל״א הא דלא אקניה מן כאי מקרבה ליה איש כי יקדיש כו׳ לא צריכא כו׳ ואי מצטרף לך אפקיה. ה) הקדישתו דאיתיה בשעת ביאה אמור דר׳ אלעזר נטפא קמיבעי ל״ק מ״ר אמרינן הקריבתו אמר דא ליתיה בשעת כיפה לה קניא לה בשעת ביאה אלא כו׳ ביאה הס״ד ומה״ד בטלה זה אמאי אסור הא מחוסר משיכה ל״ק דלא בשעת ביאה ולא ביאה אסור אי דילמא. ל״א הקריבתו נטפא דאמר ר״א הקדישתו הוא דהא אמרי אמירתו כו׳ תיבעי. ו) תיקו אמר מר בא. ז) סתם וכי אבד לה הבעלי בטלה זה מי מיתסרי והא. ח) מחוסר משיכה. דמעתה אינן קונות ואע״כ לא קנאתו בשעת ביאה דבשלמא אם המעות קונות הביאה כמו מעות (בעבודת כוכבים) (צ״ל בזונה עוברת כוכבים הנהה זו הוא מכה״ר) כדאמרי׳ בפסי׳ ע״ז לגמיתך במשיכה ולעובד כוכבים בכסף. ט) במשיכה. ל״א דבמעות קניא. י) עי׳ בהשמטות בסוי׳ המסכת. יא) ה״ה זונה ולא זונה. יב) אלא אתנן כל הערות הבאות לו כי שכר פקיעתה ושנתנה לו באתנון כולן מתחיין אע״פ שאין ראיה לדבר (זכר לדבר) שנאמר ובתוך. יג) תעבה כי תועבה. יד) אלהיך הוא ובמיה. טו) דאמר אין קדושין תופסין בחייבי לאוין דאע״ג דאמרי׳ בפסי׳ ע״ז לגמיתך במשיכה ולעובד כוכבים בכסף. יז) ר״ינ בזונה שאין קדושין תופסין בה. ר״א וזונה עוברת כוכבים לא תפסי בה קדושין: יח) אביי כבאן ע״ל מתיבת כי קתני בה בעריות עד תיבת הלוכה דבוה ל עמוד א׳ ואח״כ ע״ל ל״א כי קתני בה בעריות שאין בין הא קתני סיפא כו׳ אמר לך אביי הא מני ר״ע עד תיבת ל״א כי קתני ובאשר הנהתי כך הוא ניראה תוס׳ והראב״ן וגרסתו פסרים ישנים אבל הגרסא של רש״י כתי״ה הוא מהוסכת שגורס הא מני ר״ע קודם לא מני ר״א ונם בקצת פסרים ישנים הוא כן: טו) האלמנה כה אלמנה דלא תפסי בה קדושין אף זונה דלא תפסי בה קדושין ולהכא מני ר״ע לגבי קסבר רוציא האלמנה לכ״ג מה אלמנה לא לקי עד דאמר ביה אף זונה עד דאמר לה הא לך עד שלה ד״ה אתנן: יט) הזונה. הוא מעיקרא בפתנא נמי דאסור תיבות הכי ל״א נמחק: יט) הא מני ר״א. גליון ל״ל

מסורת הש״ס

ב) (ע״ז ט. וש״נ. ג) ע״ז סב. ע״ש. ד) קידושין סח: ע״ש סב. (ל״ל קנב. ע״ש). ה) נדרים סט. ו) (תוס׳ ד״ה ד״ה ד״ה